

**Член-кореспондент НАМН України, професор
Катерина Федорівна Чернушенко
(1926-2016)**

18 липня 2016 року пішла з життя Катерина Федорівна Чернушенко (1926-2016) – член-кореспондент НАМН України, професор, доктор медичних наук, Заслужений діяч науки та техніки України, прекрасна людина, одна з головних засновників імунологічної і алергологічної служб в Україні.

Катерина Федорівна народилася 03.12.1926 року в с. Конечірів'я Архангельської області. Після закінчення лікувального факультету Архангельського медичного інституту в 1951 р. була прийнята на посаду молодшого наукового співробітника мікробіологічної лабораторії Київського інституту туберкульозу (зараз ДУ «Національний інститут фізизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України»). Під керівництвом Р. Й. Дабкіної була виконана і в 1957 р. успішно захищена кандидатська дисертація, в якій висвітлена взаємодія нервової та імунної систем у патогенезі туберкульозного процесу. У 1968 р. захищена докторська дисертація щодо особливостей дії протитуберкульозних препаратів на стан імунної системи, в якій доведена наявність сенсibiliзуючих та імунодепресивних властивостей антибіотиків та хіміопрепаратів. У процесі виконання цієї роботи К.Ф. Чернушенко була створена оригінальна експериментальна модель медикаментозної алергії. На її основі розроблені методи діагностики, профілактики та лікування побічної дії ліків, зокрема, в клініці застосовується методика специфічної гіпосенсибілізації та неспецифічної терапії алергії до ліків.

В 1968 р. К. Ф. Чернушенко очолила лабораторію трансплантаційної імунології, де за ініціативою М. М. Амосова створювалася перша в Україні панель типуючих сироваток, необхідних для добору донора–реципієнта при трансплантації органів. Згодом панель використовувалася в Інституті урології при проведенні перших операцій з пересадки нирок. Саме тоді були проведені експериментальні дослідження щодо вивчення механізмів реакції відторгнення трансплантатів, методів її діагностики та регуляції. Наукові дослідження К. Ф. Чернушенко були присвячені актуальним проблемам імунології, що мають значення для діагностики, диференційної діагностики, профілактики і лікування захворювань легень.

Великою заслугою Катерини Федорівни було створення імунологічної і алергологічної служб, саме вона створила школу імунологів в Україні, а значна частина імунологів України – це її учні. Під її керівництвом підготовлені більше 100 кандидатів та докторів наук, опубліковано понад 600 робіт, більше 10 монографій. Значну кількість робіт надруковано в закордонних виданнях.

З 1952 до 1954 року вона виконувала обов'язки секретаря Київського товариства фізизіатрів, туб-комісії МОЗ УРСР, республіканської проблемної комісії «Туберкульоз». З 1971 р. – була головою республіканської проблемної комісії «Імунологія та алергологія». В 1972 році за її ініціативи було створене республіканське Товариство алергологів, що пізніше було реорганізовано в Товариство імунологів та алергологів, головою якого вона була до 1994 р. К. Ф. Чернушенко в 1976–1986 роках входила до складу комітету з імунології та бактеріології Міжнародної протитуберкульозної Ради. Упродовж 20 років вона була відповідальним редактором щорічного міжвідомчого збірника «Иммунология и аллергия», була головою ради експертної служби АМН України, почесним президентом та членом правління Українського наукового товариства імунологів, алергологів та імунореабілітологів, віце-президентом асоціації спеціалістів з проблем бронхіальної астми та алергії, почесним членом Міжнародного товариства з імунореабілітації, членом правління Спільки алергологів та імунологів СНД, членом Європейської Академії алергології та клінічної імунології, Всесвітньої організації з астми, Американського товариства клінічної імунології та Американського коледжу алергології, астми та імунології. Входила до складу редколегій журналів: «Астма та алергія», «Український пульмонологічний журнал», «Імунологія та алергологія. Теорія та практика», «Лабораторна діагностика».

У 1994 р. К. Ф. Чернушенко була обрана членом-кореспондентом Національної академії медичних наук України. За свою багаторічну та плідну працю була нагороджена орденом «Знак почета», почесним званням «Заслужений діяч науки та техніки України» (1990 р.), дипломом НАМН України за кращу наукову роботу, виконану у 2008 році, почесною грамотою НАМН України за внесок у розвиток лабораторної служби України. Ерудиція, високий професіоналізм, творчий пошук, енергія, доброзичливість, активна участь у наукових форумах принесли Катерині Федорівні визнання і шану медичної громадськості України та світу. Вона гідно представляла Україну на союзних і зарубіжних форумах, її виступів чекали і ними заслуховувалися.

Катерина Федорівна назавжди залишиться в нашій пам'яті та серцях як надзвичайно інтелегентна, освічена, щира, духовно розвинена людина.

Світла пам'ять член-кореспонденту НАМН України, професору Чернушенко Катерині Федорівні.

Колектив Національного інституту фізизіатрії і пульмонології
ім. Ф. Г. Яновського НАМН України,

Правління Асоціації фізизіатрів і пульмонологів України,

Правління Асоціації спеціалістів з проблем бронхіальної астми та алергії України,

Президіум Асоціації алергологів України,

Колектив кафедри фізизіатрії і пульмонології

Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика,

Редакційна колегія журналу «Астма та алергія».